
Kokousaika	Tiistai 20.08.2019 klo 17:30
Kokouspaikka	Lempoisten seurakuntatalo

Käsiteltävät asiat:

§

102	KOKOUKSEN AVAUS
103	KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS
104	PÖYTÄKIRJANTARKISTAJIEN JA ÄÄNTENLASKIJOIDEN VALINTA
105	KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN
106	MUUTOKSET PÖYTÄKIRJAN PIDOSSA
107	SEURAKUNTALAISEN ALOITE
108	HAUTAUSMAAKATSELMUS
109	HAUTAPAIKAN OIKAISUVAATIMUS
110	PALKKAVERTAILU JA VAATIVUUSRYHMIEN TARKISTUS
111	YLIMMÄN JOHDON PALKANTARKISTUKSET
112	[LUOTTAMUKSELLINEN]
113	LUPA-ASIA
114	NIMENKIRJOITUS- JA TILINKÄYTTÖOIKEUDET
115	KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJEET TIEDOKSI
116	VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET TIEDOKSI
117	MUUT ASIAT
118	MUUTOKSENHAKU JA KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Aika: Tiistai 20.08.2019 klo 18.00
Paikka: Lempoisten seurakuntatalo

Kirkkoneuvosto:

Eloranta Paula
Koivisto Leila
Kämäräinen Timo
Kärki Mikko
Lehtiö Tarja
Ojakoski Asko
Petäkoski-Hult Tuula
Salo Marika
Salonen Heidi
Siivola Asko
Sirén Raimo
Viitanen Timo, poissa

Kirkkovaltuuston puheenjohtajisto:

Koppanen Kari
Tolonen Kari

Viranhaltijat:

Vehviläinen Matti, vs. kirkkoherra
Vettenranta Timo, vs. talousjohtaja, sihteeri

KOKOUKSEN AVAUS
Kirkkoneuvosto § 102 20.08.2019

Päätösesitys: Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 17.35

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kirkkoneuvosto § 103 20.08.2019

Kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja kirkkoneuvoston päättämällä tavalla. Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla. (KL 7:4).

Esityslista on toimitettu 9.8.2019

Päätösesitys: Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Esityksen mukainen

PÖYTÄKIRJANTARKISTAJIEN JA ÄÄNTENLASKIJOIDEN VALINTA

Kirkkoneuvosto § 104 20.08.2019

Puheenjohtajan päätösesitys:

Pöytäkirjan tarkistajiksi valitaan vuorolistan mukaisesti Paula Eloranta ja Leila Koivisto. Tarvittaessa he toimivat myös äänten laskijoina.

Päätös: Esityksen mukainen

KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Kirkkoneuvosto § 105 20.08.2019

Päätösesitys: Esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi seuraavin lisäyksin:

§ 117 Muut asiat, lisätään seuraavat asiat tiedoksi:
Kirkkoherran sijaisjärjestelyt
Lempäälä-talon tilanne

Päätös: Esityksen mukainen

MUUTOKSET PÖYTÄKIRJAN PIDOSSA

Kirkkoneuvosto § 106 20.08.2019

Kirkkohallituksen yleiskirjeessä 2/2019 on ilmestynyt päivitetty oikaisuvaatimusohje – ja valitusosoitusmallit, jotka otetaan käyttöön sekä kirkkoneuvostossa että – valtuustossa. Samalla selkiytetään pöytäkirjan pitoa niin, että

- a) KL 24. ja 25. lukujen mukainen valitusosoitus annetaan entiseen tapaan ja
- b) tarkemmat ohjeet muutoksenhausta kirjataan suoraan liitteenä olevaan päivitettyyn valitusosoitus-lomakkeeseen eikä esityslistan tekstiin jokaisen pykälän kohdalle erikseen. Näin varmistetaan siitä, että valitusosoitus tulee todettua täsmällisesti ja lainmukaisesti.

Puheenjohtajan päätösesitys:

Asia annetaan tiedoksi kirkkoneuvostolle.

Päätös: Esityksen mukainen

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

SEURAKUNTALAISEN ALOITE

Kirkkoneuvosto § 107 20.08.2019

Seurakuntalainen Esa Lehtonen on tehnyt 4.2.2019 aloitteen koskien kirkkohautausmaalla talviaikaan tapahtuvia aurauksia (liite).

Lempäälän seurakunnan hautausmailla aurataan ja hiekoitetaan kaikki hiekkapintaiset käytävät talven aikana. Nurmikäytäviä ei aurata vakituisesti talven aikana jääpoltteen ja lumihomeen ehkäisemiseksi. Nurmikäytävä avataan ja hiekoitetaan talviaikana ainoastaan hautaan saattoon tai siunaustilaisuudessa kukkien viemistä varten. Säännöt koskevat molempia hautausmaita.

Hautustoimen maksuista määritellään Kirkkohallituksen yleiskirjeissä 28/2005 ja 22/2012. Lainsäädännön perusteella hautustoimen maksujen maksimi on seurakunnille omakustannushinta. Kaikista hautaamiseen liittyvistä palveluista tulee periä maksu. Hautustoimilain 6 §:n ja yhdenvertaisuuslain perusteella maksut eivät saa olla eri suuruiset henkilöön liittyvistä syistä. Maksujen suuruudessa voidaan huomioida haudan yksilöllisiä kuten ylläpitoon liittyviä tekijöitä. Lempäälän seurakunnassa hintojen määrittelyssä ei ole huomioitu haudan yksilöllisiä tekijöitä vaan maksut ovat samat kaikille.

Talvikunnossapidon osalta kirkkohautausmaa on ongelmallinen lumen jättöpaikkojen osalta. On väistämätöntä, että lumia joudutaan auraamaan alueen 1K4-1 ja 1K4-03 nurmipintaisille käytäville. Tällöin osa omaisista joutuu kiertämään vaihtoehtoisia kulkureittejä hautapaikoille.

Lumen kuljettaminen pois hautausmaalta on katsottu olevan kustannuksiltaan korkea. Lumikuormaa talven aikana pyritään ensisijaisesti säilömään hautausmaa alueella. Huomattavasti muuttuneiden vuosittaisten sääolosuhteiden myötä perustalvikunnossapito yksistään alkaa olla haasteellista. Seurakunta parantaa talvikunnossapitoa saatujen palautteiden perusteella.

Hauta-alueen 1K4-01 ja 1K4-03 aloitteessa mainitut käytävät voidaan rakentaa jälkikäteen. Tällöin nurmipintaa kuoritaan vastaamaan alueen käytäväleveyttä. Käytävän rakentaminen voidaan toteuttaa hautapaikkojen hautarauhaa rikkomatta. Käytävien rakentaminen alueelle on olennainen muutos kirkkopihan yleisilmeeseen. Pyhän Birgitan kirkko kirkkopihoinen on kirkkolain nojalla suojeltu. Oleellisista muutoksista pyydetään lausunto museovirastolta.

Arvioidut kustannukset käytävien rakentamiseen maa-ainesrahteineen tulevat olemaan noin 8000 euroa ja työ on teetettävä ulkopuolisella urakoitsijalla. Muutosta ei ole mahdollista tehdä budjettivarojen puitteissa.

Kirkkohautausmaan kiviaidalla kasvava kurturuus tulee poistaa 1.6.2022 mennessä säädösten mukaisesti. Käytävä-projekti voidaan tehdä osana ruusuaidan poistoa, jolloin 2020 pyydetään lausunto museovirastolta ja työhön varataan investointimääräraha vuoden 2021 talousarvioon.

**

Esityksen valmistelija: seurakuntapuutarhuri

**

Puheenjohtajan päätösesitys:

- 1) käytävien rakentaminen aloitetaan tekemällä toimenpiteestä lausuntopyyntö vuoden 2020 aikana osana ruusuaidan poistoa. Määrärahaan palataan suunnitelman perusteella valmisteltaessa vuoden 2021 talousarviota.

tai

- 2) Käytävien rakentamista ei aloiteta ja aluetta hoidetaan nykyisten hoitotapojen mukaisesti.

Päätös: Kirkkoneuvosto päätti, että käytävien rakentamista ei aloiteta ja aluetta hoidetaan nykyisten hoitotapojen mukaisesti. Päätös saatetaan aloitteentekijän tiedoksi.

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

HAUTAUSMAAKATSELMUS

Kirkkoneuvosto § 108 20.08.2019

Kirkkohautausmaan hautausmaakatselmus 5.6.2019

Kirkko

- Paanukatto nykytilanne ja remontti
 - o Seurakunnan paanukaton kiireelliseksi katsotut korjaukset ovat kilpailutuksen alla ja korjaukset toteutetaan vuoden 2019 aikana.
- Äänentoisto nykytilanne ja suunniteltu remontti
 - o Kirkon äänentoistojärjestelmä alkaa vaatia uusimista. Audiotalo on tehnyt kartoituksia ja mittauksia äänentoiston osalta ja antaa hinta-arvion muutostöistä. Muutostöiden perusteella urakka asetetaan kilpailutukseen.

Hautausmaa

- Jätehuollon uudistaminen
 - o Hautausmaan jätehuoltoon suunnitellaan muutoksia. Yhteistyössä Pirkanmaan jätehuollon kanssa suunnitellaan mahdollisuutta vaihtaa jäteastiat syväkeräysastioihin. Muutostyöt esitetään kirkkoneuvostolle ja -valtuustolle vuoden 2020 talousarvion yhteydessä.
- Hautausmaan työntekijöiden kouluttaminen
 - o V. 2018 Hautausmaakatselmuksessa tuotiin esille hautausmaan kausityöntekijöiden kohtaamiset surevien omaisten kanssa ja siihen tarvittava koulutus. Keväällä 2019 hautausmaan kausityöntekijöille järjestettiin keskusteluhetki, jossa oli mukana seurakuntapastori Emmi Korpi. Syksyllä kausityöntekijät osallistuvat surevan omaisen kohtaaminen -koulutukseen Jyväskylän kristillisellä opistolla.
- Hautausmaan kurturuusaita
 - o Hautausmaan ruusuaita on kartoitettu hävitettäväksi muuttuneen lainsäädännön myötä. Kolmen vuoden siirtymäajalla aita on tarkoitus korvata uudella aidalla. Kirkkopiha on kirkkolain nojalla suojeltu, jolloin muutossuunnitelmista keskustellaan museoviraston kanssa. Hautausmaan ruusuista on näköesteen lisäksi myös turvallisuustekijä hautausmaan maanpinnan ja hautausmaata ympäröivien jalkakäytävien korkeuserojen takia.

Hautausmaakatselmuksessa heräsi kysymys myös hautausmaan puustosta. Puuston kuntoarviointi tulisi uusiksi 2020. Aikaisempi puuston kuntoarviointi tehtiin vuonna 2012. Kuntoarvioinnin perusteella seurakunta suunnittelee puiden kaadot hautausmaalla.

Yleistä

- Seurakunnassa on meneillään työsuojelutarkastus vuoden 2019 aikana

Muut asiat:

- o Hautausmaakatselmuksen yhteydessä luottamushenkilöt esittivät, että seurakunnan työsuojelutarkastuskierroksen päätyttyä AVI:n tarkastusraportti tulisi toimittaa tiedoksi taloudelliselle jaostolle tai/ja kirkkoneuvostolle.
-

Puheenjohtajan päätösesitys:

Kirkkohautausmaan hautausmaakatselmuksen 5.6.2019 pöytäkirja saatetaan tiedoksi kirkkoneuvostolle.

Päätös: Esityksen mukainen

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

HAUTAPAIKAN OIKAISUVAATIMUS
Kirkkoneuvosto § 109 20.08.2019

HAUTAOIKEUSASIA
Kirkkoneuvosto § 48 16.04.2019

Reijo Lemmetti on Kirkkolain 17 luvun 6§ mukaisesti osoittanut erimielisyyden hautaoikeusasiasta Lempäälän seurakunnan kirkkoneuvostolle. Kirkkoneuvosto käsittelee hakemuksen kirkkolain 17 luvun 2§:n mukaisesti.

Hautaoikeuden luovuttamisesta kirkkolain 17 luvussa 2§:ssä määrätään seuraavaa:

"Oikeudesta tulla haudatuksi seurakunnan hautausmaahan säädetään hautaustoimilaissa (457/2003). Kirkkoneuvosto voi luovuttaa hautaoikeuden muullekin kuin hautaustoimilain 4 §:ssä tarkoitetulle vainajalle. Oikeus haudata luovutetaan kuolemantapauksen yhteydessä. Samalla hautaoikeus voidaan luovuttaa myös vainajan omaisille. Kirkkoneuvosto voi erityisestä syystä luovuttaa hautaoikeuden muulloinkin. Hautaoikeuden haltija voi luovuttaa tämän oikeuden vain seurakunnalle."

Hallintolain nojalla paikalla olleita todistajia on syytä kuulla kirjallisesti. Hakemuksen laatijalta pyydettiin puhelimitse lisäselvityksenä 19.3.2019 todistajalausunnot hakemuksessa mainituilta läsnä olleilta henkilöiltä. Lisäselvitykset toimitettiin seurakunnalle 25.3.2019.

Vuonna 1994 astuneen kirkkolain 17 luvun 2§:n mukaan hautapaikan hautaoikeuden luovuttaminen muulloin kuuluu kirkkoneuvoston päätettäväksi. Hakemuksessa mainitusta 2010 seurakuntapuutarhurin tekemästä muutoksesta ei ole olemassa kirjallisia dokumentteja hautakirjanpidossa ja hautapaikasta ei ole suoritettu maksua vuonna 2010. Hakemuksen perusteella perusteet on sovittu suullisesti seurakuntapuutarhurin ja neljän liitteessä mainitun henkilön läsnä ollessa. Hakemuksessa mainitun seurakuntapuutarhurin virkasuhde päättyi 2010 ja virkaan asetettiin määräaikainen sijainen 2010 marraskuussa. Virka vakinaistettiin 2011 avoimen haun perusteella.

Hakemuksen perusteella seurakuntapuutarhuri on luvannut merkitä hautakirjanpitoon hakemuksessa mainitun hautapaikan Reijo Lemmetin nimiin. Kirkkolain 17 luvun 2§:n mukaan asia tulee käsitellä hautapaikan luovuttamisena muulloin, kuin kuoleman tapauksen yhteydessä. Tällöin viranhaltija on ylittänyt päätösvaltansa asiassa. Vaikka aiempi viranhaltija olisi ylittänyt toimivaltansa, hän on silti toiminut asiassa seurakunnan edustajana ja asianosaiset ovat mahdollisesti vilpittömällä mielellä voineet luottaa hänen sanaansa. Hakemuksesta voidaan olettaa myös, että esitys on tapahtunut varausluonteisesti ja kirjanpito merkintöjä ei tehty. Tällaisen varauksen voimassaoloa ei ole tarkistettu väliaikana, jolloin varaus voidaan katsoa rauenneeksi. Hakemuksen perusteella voidaan siis olettaa, että viranhaltija ei olisi tehnyt tarvittavia merkintöjä hautakirjanpitoon.

Hakemuksessa on mainittu, että seurakunnan tulisi luovuttaa haudan 1K3-01-03-051 viereinen hautapaikka tai jokin muukin hautapaikka. Hakemuksessa myös viitataan hautapaikan vasemmalla puolella sijaitsevaan hautaan (hauta nro. 1K3-01-03-052). Hautapaikalla hakemuksen perusteella on ollut voimassa oleva kuulutusmenettely, josta ei löydy kirjallista dokumenttia seurakunnan arkistosta. Kirkkoneuvoston 9.11.2010 antamassa päätöksessä hallinta-aikojen päättymisen perusteella seurakunnalle siirtyi hautoja karttalohkolta 4. Hautapaikka kuulutettiin hallinta-ajan päättymisen perusteella vuonna 2011. Kuulutus päättyi vuonna 2012 syksyllä. Hautapaikkaa haudan viereltä oltiin siis luovuttamassa haudan voimassaoloaikana. Voimassaolevien hautapaikkojen luovuttaminen on kirkkolain vastaista.

Hakemuksen ja toimitettujen lisäselvityksen perusteella kirkkoneuvosto tekee päätöksensä Kirkkolain 17 luvun 2§:n mukaisesti. Päätös antaa hallintolain yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan perustaa myös mahdollisesti tuleville hakemuksille.

Talousjohtajan päätösesitys:

Hakemus ei anna perusteita luovuttaa hautaoikeutta hautapaikkaan kirkkohautausmaalta. Lempäälän seurakunta ei ole luovuttanut hautapaikkoja etukäteen kirkkohautausmaalta.

Päätös: Esityksen mukainen

Muutoksenhaku: Saa hakea muutosta oikaisuvaatimuksin

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Kirkkoneuvosto § 109 20.08.2019

Reijo Lemmetin hautaoikeusasia käsiteltiin kirkkoneuvoston kokouksessa 16.4.2019. Seurakunnasta johtuvasta virheestä johtuen asianomainen ei ollut saanut lainkaan tiedoksi pöytäkirjanotetta. Seurakunnasta ensimmäinen pöytäkirjanote muutoksenhakuohjeella postitettiin 5.7.2019. Asiasta lähetettiin tiedoksianto ja selvitys vs. kirkkoherralle, kirkkoneuvoston varapuheenjohtajalle ja vs. talousjohtajalle. Pöytäkirjanote postitettiin Postin virheen vuoksi uudelleen 16.7.2019 ja asianosainen vastaanotti pöytäkirjanotteen 18.7.2019. Oikaisuvaatimus (liite) toimitettiin seurakuntapuutarhurille 19.7.2019. Asianosaisen kanssa on sovittu, että johtuen tapahtuneesta virheestä, muutoksenhakuoikeuden aikaa on muutettu ja täten oikaisuvaatimus tulee käsitellä kirkkoneuvostossa. Oikaisuvaatimuksessa ei kuitenkaan viitata uusiin näkökohtiin eikä myöskään osoiteta päätöksen tapahtuneen lain vastaisesti. Täten alkuperäistä päätöstä ei ole syytä muuttaa.

**

Esityksen valmistelija: seurakuntapuutarhuri

**

Puheenjohtajan päätösesitys: Oikaisuvaatimus hylätään

Raimo Sirenin teki vastaehdotus: Hautapaikkaoikeus luovutetaan kirkkohautausmaalta

Asko Ojakoski, Asko Siivola ja Tuula Petäkoski-Hult kannattivat vastaehdotusta

Kirkkoneuvosto eteni äänestykseen.

Pohjaesitys JAA

Vastaesitys EI

Kirkkoneuvosto äänesti seuraavasti:

JAA: (0)

EI: Eloranta Paula, Koivisto Leila, Kämäräinen Timo, Kärki Mikko, Lehtiö Tarja, Ojakoski Asko, Petäkoski-Hult Tuula, Salo Marika, Salonen Heidi, Siivola Asko ja Sirén Raimo (11)

Päätös: Äänestyksen tuloksena todetaan, että Raimo Sirénin esitys tuli voimaan eli päätös on että hautapaikkaoikeus luovutetaan kirkkohautausmaalta

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

PALKKAVERTAILU JA VAATIVUUSRYHMIEN TARKISTUS

Kirkkoneuvosto § 110 20.08.2019

Lempäälän seurakunnassa tehdään vakituisten työntekijöiden osalta palkkavertailu vaativuusryhmien osalta. Tarkistuksessa otetaan huomioon nykyiset tehtävänkuvaukset, joiden pohjalta vaativuusryhmiä on tarkistettu osalta henkilökuntaa jo aikaisemmin keväällä (kirkkoneuvosto 19.2.2019 § 24-25). Puuttuneita tai keskeneräisiä tehtävänkuvauksia on tarkennettu ja viimeiset ovat parasta aikaa työn alla. Työn valmistuttua palkkatyöryhmä kokoontuu. Asia valmistellaan ja tuodaan kirkkoneuvoston kokoukseen 8.10.2019.

**

Esityksen valmistelija: henkilöstöpäällikkö.

**

Puheenjohtajan päätösesitys:

Asia annetaan tiedoksi kirkkoneuvostolle

Päätös: Esityksen mukainen

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

YLIMMÄN JOHDON PALKANTARKISTUKSET

Kirkkoneuvosto § 111 20.08.2019

KirvesTES 2018-2020 kausille ylimmän johdon palkkausjärjestelmän kokeilua päätettiin jatkaa. Samassa yhteydessä päätettiin, että ylimmän johdon palkantarkistukset toteutetaan seurakunnan päätökseen perustuvaa 1,6 % suuruista järjestelyerää käyttäen 1.4.2018 ja 1.4.2019 lukien.

Taloudellinen jaosto päätti palkantarkistuksista 24.4.2018 seuraavaa:

§ 18

KIRKON VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS 2018-2020

YLIMMÄN JOHDON PALKANTARKISTUKSET JA PALKKAJÄRJESTELMÄN MUUTOKSET

Palkkausjärjestelmän kokeilu jatkuu

Ylimmän johdon palkkausjärjestelmäkokeilua jatketaan sopimuskauden loppuun virkaehtosopimuksella ylimmän johdon palkkausjärjestelmän kokeilusta (jäljempänä kokeilusopimus, KirVESTES liite 7). Sopimukseen on lisätty määräys kertapalkkiosta (4 §) ja sen siirtymämääräys on päivitetty (5 §). Muilta osin sopimuksen sisältö on säilytetty ennallaan.

Palkantarkistukset toteutetaan kahdella järjestelyerällä

Palkantarkistukset toteutetaan ylimmän johdon järjestelmässä seurakunnan päätökseen perustuvaa 1,6 prosentin suuruista järjestelyerää käyttäen. Tarkistukset toteutetaan 1.4.2018 ja 1.4.2019 lukien. Järjestelyerällä voidaan tarkistaa kaikkien järjestelmän piiriin kuuluvien palkkoja tai sitä voidaan suunnata vain jonkun tai joidenkin palkkoihin. Ns. yleiskorotuksella johdon peruspalkkoja ei sopimuskauden aikana tarkisteta.

Järjestelyerä lasketaan ylimmän johdon palkkausjärjestelmän piiriin kuuluvien viranhaltijoiden vuoden 2018 tavanomaisen kuukauden peruspalkoista muodostetusta palkkasummasta. Yksittäisessä seurakunnassa palkkasumma muodostetaan kirkkoherran ja johtavan talous- ja henkilöstöhallinnon viran haltijan peruspalkasta. Vuoden 2019 järjestelyerä lasketaan samoin.

Päätöksen erän suuntaamisesta tekee seurakunnan kirkkoneuvosto. Sille asian esittelee ohjesäännössä määrätty viranhaltija tai luottamushenkilö. Valmistelu on hyvä tehdä erillisessä luottamushenkilöistä koostuvassa ryhmässä.

Allekirjoituspöytäkirjassa edellytetään, että järjestelyerää kohdennettaessa kiinnitetään huomiota mahdollisuuteen korjata johdon palkkauksessa tunnistettavia palkkausepäkohtia. Sellaisia on voinut syntyä muun muassa, jos palkantarkistuksia ei ole 1.8.2014 alkaneen kokeilun aikana tehty siitä huolimatta, että viran tehtävien vaatavuus ja/tai viranhaltijan ammattitaito ja osaaminen ovat muuttuneet olennaisesti.

Järjestelyerämääräyksellä kannustetaan myös kehittämään ylimmän johdon palkkausjärjestelmän paikallista soveltamista. Siihen liittyen määräyksessä edellytetään, että työtehtävien vaatavuuden, laaja-alaisuuden ja vastuullisuuden sekä viranhaltijan ammatinhallinnan ja työssä suoriutumisen kokonaisuuden arvioimiseksi asetetaan tavoitteet, joiden pohjalta peruspalkka voidaan määritellä jatkossa. Jos tällaisia tavoitteita on jo asetettu, niitä voidaan hyödyntää järjestelyeräpäätöstä tehtäessä. Lisäksi olisi hyvä pyrkiä luomaan käytännöt, jotka tavoitteiden asettamiseen ja niiden saavuttamisen arviointiin liittyy. Suositeltavaa on muun muassa kokeilla seurakuntajohdon tavoite- ja arviointikeskusteluja käytännössä.

Uusi määräys kertapalkkiosta

Kokeilusopimuksen uusi kertapalkkiota koskeva määräys mahdollistaa nopean palkitsemisen. Määräys on voimassa huhtikuun alusta 2018 lukien. Kertapalkkion maksaminen kuten myös palkkion suuruus ja perusteet ovat työnantajan päätettävissä. Palkkio maksetaan nimensä mukaisesti kerran. Se ei ole varsinaista palkkaa eikä sitä siten huomioida esim. sairausajan eikä vuosiloma-ajan palkassa.

Päätösesitys:

Ylimmän johdon palkkausjärjestelmän piiriin kuuluvien viranhaltijoiden palkkausta tarkistetaan 1,6 prosentilla 1.4.2018 alkaen.

Kirkkoneuvoston taloudellinen jaosto pohtii seurakuntajohdon tavoite- ja arviointikeskustelujen käyttöönottoa ja kertapalkkion käyttöönottoa.

Pykälän 17 aikana puheenjohtaja esitteli asian ja kirjasi päätöksen pöytäkirjaan. Mikko Oikarinen poistui kokouksesta ennen pykälän käsittelyä ja Heidi Pirttijoki poistui ennen päätöksentekoa. Hän esitteli uutta Kirvestessiä ja vastasi kysymyksiin, mutta poistui ennen päätöksen valmistelukeskustelua ja päätöstä.

Muutettu päätösesitys:

Taloudellinen jaosto esittää kirkkoneuvostolle:

- *Ylimmän johdon palkkausjärjestelmän piiriin kuuluvien viranhaltijoiden palkkausta tarkistetaan 1,6 prosentilla 1.4.2018 alkaen.*
- *Kirkkoneuvosto päättää ottaa käyttöön seurakuntajohdon tavoite- ja arviointikeskustelut ja valtuuttaa taloudellisen jaoston määrittämään tavoitteet ja käymään vuosittain arviointikeskustelut.*

Päätös: Muutetun päätösesityksen mukainen.

Kirkkoneuvosto § 111 20.8.2019

Ylimmän johdon palkantarkistuksesta 1.4.2019 alkaen ei ole tehty päätöstä. Taloudellinen jaosto tekee kirkkoneuvostolle esityksen puheenjohtajan esittelyn pohjalta. Vuoden 2019 ylimmän johdon palkantarkistukset toteutetaan Kirkon virka- ja työehtosopimuksen allekirjoituspöytäkirjan 3 §:n mukaisesti. Kirkkoneuvosto päättää ylimmän johdon palkantarkistuksista Lempäälän seurakunnassa.

**

Esityksen valmistelija: vs. talousjohtaja

**

Talousjohtajan päätösesitys:

Taloudellinen jaosto esittää kirkkoneuvostolle, että ylimmän johdon palkkoja nostetaan järjestelyvaraerän mukaisesti 1,6 % takautuvasti 1.4.2019 alkaen määräaikaisena siihen asti, kun työn tavoitteet on asetettu ja niiden mukaisesti on arviointijakson jälkeen arvioitu ylimmän johdon tehtävien vaativuus ja viranhaltijoiden ammattitaito. Takaraja työryhmän toiminnalle on maaliskuu 2020.

Päätös: Esityksen mukainen

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

LUOTTAMUKSELLINEN

LUPA-ASIA

Kirkkoneuvosto § 113 20.08.2019

Lempäälässä vietetään syksyllä 2019 Pyhän Birgitan tapahtumaviikkoja. Yksi päätapahtumista on Birgitan markkinat lauantaina 5.10.2019. Edelliset markkinat ovat tuoneet paikalle toista tuhatta osallistujaa. Birgitta-työryhmä anoo Lempäälän kunnan tekniseltä johtajalta lupaa kirkkotorin sulkemiseen liikenteeltä ja pysäköinniltä markkinapäivänä klo 7.00-15.00 tarkoituksena, että hakija vastaa kaikista muista luvista, alueen liikennejärjestelyistä, liikenteen tilapäisestä ohjauksesta, kaikista kustannuksista sekä vastuista kolmansille osapuolille. Luvan hakija tulee ottamaan yhteyttä Kirkkotoria kulkutienään käyttäviin kiinteistöihin ja huolehtimaan siitä, että kulku kiinteistölle ja hälytysajoneuvojen esteetön liikkuminen on turvattu tapahtuman ajan.

Birgitta-työryhmä pyytää kirkkoneuvoston kantaa siihen, onko markkinoiden pitäminen Kirkkotorilla mahdollista myös seurakunnan toimintojen näkökulmasta.

**

Esityksen valmistelija: vs. kirkkoherra

**

Puheenjohtajan päätösesitys:

Myönnetään lupa Birgitan markkinoiden järjestämiseen Kirkkotorilla lauantaina 5.10.2019.

Päätös: Esityksen mukainen

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

NIMENKIRJOITUS- JA TILINKÄYTTÖOIKEUDET

Kirkkoneuvosto § 114 20.08.2019

Timo Vettenranta on nimitetty Lempäälän seurakunnan talousjohtajan viransijaiseksi ajalle 1.8.-31.12.2019 (viranhaltijapäätös 17.6.2019). Työtehtävien hoitamiseen viransijainen tarvitsee nimenkirjoitus- ja tilinkäyttöoikeudet.

**

Esityksen valmistelija: vs. kirkkoherra.

**

Puheenjohtajan päätösesitys:

Myönnetään Timo Vettenrannalle talousjohtajan työtehtävään kuuluvat nimenkirjoitus- sekä tilinkäyttöoikeudet ajalle 1.8.-31.12.2019.

Päätös: Esityksen mukainen

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

KIRKKOHALITUKSEN YLEISKIRJEET TIEDOKSI

Kirkkoneuvosto § 115 20.08.2019

Kirkkoneuvostolle annetaan tiedoksi seuraavat kirkkohallituksen yleiskirjeet:

1/2019	Harkinnanvaraisten avustusten hakeminen vuonna 2019
2/2019	Oikaisuvaatimusohje -ja valitusosoitemallit päivitetty 2019
3/2019	Laskennallinen osuus kattamattomasta eläkevastuusta 31.12.2018
4/2019	Kirkonkirjojenpito keskitetään alueellisiin keskusrekistereihin
5/2019	Esitykset pro ecclesia -mitalin ja ritarikuntien kunniamerkkien saajiksi itsenäisyyspäivänä 2019
6/2019	Kansallinen veteraanipäivä 27.4.2019
7/2019	Saavutettavuus ja digitaaliset palvelut
8/2019	Kirjausohje 2020 - tuloslaskelma
9/2019	Piispainkokouksen päätös kirkkoon liittyvälle annettavasta opetuksesta
10/2019	Paperittomien kohtaaminen seurakunnan työssä

Lisätietoja asiasta löytyy kirkkohallituksen nettisivuilta:

<https://evl.fi/plus/paatoksenteko/kirkkohallitus/kirkkohallituksen-yleiskirjeet/yleiskirjeet-2019>

tai hakusanalla "kirkkohallitus yleiskirjeet 2019".

**

Esityksen valmistelija: vs. kirkkoherra.

**

Puheenjohtajan päätösesitys:

Merkitään tiedoksi

Päätös: Esityksen mukainen

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET TIEDOKSI

Kirkkoneuvosto § 116 20.08.2019

Kirkkoneuvostolle annetaan tiedoksi seuraavat vs. kirkkoherran tekemät viranhaltijapäätökset:

17.6.2019 Vuosisidonnainen palkanosa
17.6.2019 Vuosisidonnainen palkanosa
17.6.2019 Vs. talousjohtajan palkkaaminen
5.8.2019 Kummin lisääminen
8.8.2019 Ensio Partasen palkkaaminen määräaikaiseen ja osa-aikaiseen (80 %) seurakuntapastorin virkaan ajalle 18.8.-13.10.2019

**

Esityksen valmistelija: vs. kirkkoherra.

**

Puheenjohtajan päätösesitys:
Merkitään tiedoksi

Päätös: Esityksen mukainen

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksellä ei ole kirkkojärjestyksen 23. luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

MUUT ASIAT

Kirkkoneuvosto § 117 20.08.2019

1. Kirkkoherran sijaisjärjestelyt
 - Kirkkoherra Mikko Oikarinen on virkavapaalla ja vuosilomalla 15.9.2019 saakka.
 - Vs. kirkkoherrana toimii Matti Vehviläinen.
2. Lempäälä-talon tilanne
 - Lempäälän kunnan kanssa jatketaan edelleen neuvottelua sopimusehdoista.
 - Asia viedään Taloudelliseen jaostoon 27.8.2019.
3. Keskusteltiin tiedonkulkuun liittyvistä asioista

MUUTOKSENHAKU JA KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Kirkkoneuvosto § 118 20.08.2019

Puheenjohtaja antaa kirkkolain mukaisen valitusosoituksen ja päättää kokouksen. Pöytäkirjan liitteenä KL 24. ja 25. lukujen mukaiset oikaisuvaatimusohjeet.

Päätösesitys:

Puheenjohtaja toteaa muutoksenhakukiellot ja oikaisuvaatimusohjeet. Valitusosoitus liitetään pöytäkirjaan.

Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20:04 ja oikaisuvaatimusohjeet liitettiin pöytäkirjaan.

Kokouksen puolesta

Matti Vehviläinen
vs. kirkkoherra, puheenjohtaja

Timo Vettenranta
vs. talousjohtaja, sihteeri

Olemme tarkistaneet edellä olevan pöytäkirjan
Lempäälässä 20.8.2019

Eloranta Paula

Koivisto Leila

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<u>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</u> Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua. Pöytäkirjan pykälät: 102-105, 110, 115, 117 ja 118
	<u>Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto</u> Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pöytäkirjan pykälät:
	<u>Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto</u> Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 mom mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi. Pöytäkirjan pykälät:
	<u>Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot</u> 1.kirkkolain 6 luvun 72 §:n 2 mom:n, 2.kirkkolain 24 luvun 14 §:n 2 mom:n, 3.hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom:n, tai 4. muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:
	<u>Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot</u> Hankintaa koskevista seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 mom. nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon¹. Pöytäkirjan pykälät:

¹ Hankintalain soveltamisen kynnysarvot (alv 0%): 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut), 150.000 € (rakennusurakat), 400.000 € (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja –aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä <u>kirjallisen</u> oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot: • Lempäälän kirkkoneuvosto Käyntiosoite: Kirkkopolku 1 Postiosoite: 37500 Lempäälä Sähköposti: kirkkoherranvirasto.lempaala@evl.fi Pöytäkirjan pykälät: 106-109, 111-114 ja 116 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti (telekopioilla tai sähköpostilla). Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi seurakunnalle silloin kun se on seurakunnan käytettävissä tietojärjestelmässä siten, että sitä voidaan käsitellä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi: – oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi – tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä – millaista oikaisua päätökseen vaaditaan – millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan

HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen	Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (Hankintalaki 132-135 §). Toimitusosoite Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikkö: Käyntiosoite: Postiosoite: Telekopio: Sähköposti: Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä
-----------------------------------	---

	luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.
Hankintaoikaisun sisältö	Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi: – oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi – tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä – millaista oikaisua päätökseen vaaditaan – millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	<u>Kirkollis- ja hallintovalitukset</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: • Hämeenlinnan hallinto-oikeus Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 1 Postiosoite: 13100 Hämeenlinna Telekopio: 0295642269 Puhelin: 0295642210 Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet. Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää
	<u>Kirkollisvalitus alustusasiassa</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: • Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää Käyntiosoite: Näsilinnankatu 26 Postiosoite: 33210 Tampere Puhelin: 0505746009 Sähköposti: tampere.tuomiokapituli@evl.fi • Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi
	Muutoksenhakuajan laskeminen Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä

	tiedoksianto katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.
	<u>Valitus markkinaoikeuteen</u> Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen. Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen. Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksianto viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikaisua koskevassa kohdassa. Markkinaoikeuden yhteystiedot Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen: Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo. Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Telekopio: 029 56 43314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.
Valituskirjelmä	Valituskirjelmässä <u>on ilmoitettava</u>: – valittajan nimi ja kotikunta – postiosoite ja puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot – sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä – päätös, johon haetaan muutosta – miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi – perusteet, joilla muutosta vaaditaan

	Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmään <u>on liitettävä</u>: – päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä – todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta – asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.
Valitus-asiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa ja markkinaoikeudessa 2050 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.
----------------------------	---

	Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.
--	---